

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Młodzi zbierają doświadczenie

| s. 2

Cieszyniacy w perskiej »kolebce ludzkości«

| s. 4

Jest jak w bajce

| s. 8

Pierwszy krok do studiów

EDUKACJA: Dwaście pięć stypendiów rządowych polskiego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz dwadzieścia dwie osoby z Zaolzia chętne podjąć studia w Polsce na zasadach stypendialnych. Tak wyglądała sytuacja w poniedziałek, kiedy młodzież przekazywała do weryfikacji Kancelarii Kongresu Polaków w Republice Czeskiej dokumenty na studia w kraju nad Wisłą. Do jutra można jednak jeszcze osobiście składać dokumenty odnośnie studiów w Polsce bezpośrednio w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie.

Poniedziałkowe spotkanie w Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie miało przede wszystkim na celu sprawdzenie poszczególnych teczek z dokumentami na studia w Polsce. – Sprawdzaliśmy, czy kandydaci na studia w Polsce złożyli komplet wszystkich wymaganych dokumentów. Większość teczek była w porządku, a drobne niedociągnięcia udało nam się od razu naprawić – zapewniła Aneta Roszka z Kancelarii Kongresu Polaków, która wczoraj wysyłała komplet dokumentów do polskiej placówki dyplomatycznej w Ostrawie.

W roku akademickim 2017/2018 studia w Polsce postanowiło podjąć 19 uczniów Polskiego Gimnazjum oraz trzy uczennice polskiej klasy czesko-cieszyńskiej Akademii Handlowej.

– Trzy osoby wybrały kierunki medyczne i ubiegają się o stypendium ministra zdrowia, w związku z czym oprócz egzaminu wstępnego, który przeprowadzany jest w gimnazjum, będą jeszcze dodatkowo zdawać egzamin testowy w Łodzi – zastrzegła Roszka. Jak wynika z dostępnych informacji, zostanie on przeprowadzony 10 lipca przez tamtejsze Centrum Egzaminów Medycznych.

Wśród kierunków studiów wybieranych przez tegorocznych maturzystów składających dokumenty na polskie uczelnie wyższe w roku akademickim 2017/2018 prym wiodą kierunki pedagogiczne. Te wybrało aż pięć osób, w tym – co ciekawe – trzy z „handłówek”. Ponadto po dwie

Fot. NORBERT DABKOWSKI

Aneta Roszka z Kancelarii Kongresu Polaków w RC z kompletem dokumentów.

osoby zgłosiły się na wciąż popularną psychologię, prawo i historię. – Z rzadziej pojawiających się kierunków można natomiast wymienić fizykę techniczną, biznes globalny, turystykę historyczną, zootechnikę czy dietetykę. Nie ma natomiast w tym roku chętnych do podejmowania studiów na kierunkach artystycznych – dodała Roszka. Z kolei najczęściej wybieranymi przez młodzież pol-

skimi uczelniami pozostały już tradycyjnie Uniwersytet Jagielloński w Krakowie oraz Uniwersytet Śląski w Katowicach razem z jego filią w Cieszynie. Tylko jedna osoba chciałaby natomiast podjąć studia w stolicy, konkretnie w warszawskiej Szkole Głównej Handlowej.

Oddanie kompletu dokumentów w terminie to dopiero pierwszy krok, który musieli zrobić kandy-

daci na studia w kraju nad Wisłą. Kolejne – egzaminy wstępne i matura, będą wymagały o wiele większego wysiłku. I to już niebawem. W dniach 27-28 kwietnia wszyscy kandydaci na studia w Polsce będą bowiem stawać do egzaminu, który zostanie przeprowadzony w budynku Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie.

BEATA SCHÖNWALD

ZDARZYŁO SIĘ

KAMPANIA W BŁĘDOWICACH

Polska Szkoła Podstawowa w Hawierzowie-Błędowicach poważnie potraktowała kampanię oświatową Kongresu Polaków na rzecz promowania dwujęzycznego kształcenia dzieci. Dzięki staraniom Koła Macierzy Szkolnej plakaty zostały uzupełnione informacjami o terminie zapisów do błędowickiej podstawówki, o dniu otwartym oraz danymi kontaktowymi szkoły. – Autorką projektu graficznego tego plakatu jest absolwentka naszej szkoły, Barbara Kowalczyk. To ona dostosowała grafikę plakatu do naszych potrzeb – powiedział dyrektor PSP, Roman Kaderka. Stanisław Kozorz z Macierzy Szkolnej dodał, że zmiany zostały wprowadzone w porozumieniu z Kongresem Polaków. Plakaty zostały powieszone na różnych miejscach w Błędowicach. Do klasy pierwszej rodzice zapisali w tym roku 9 dzieci – ośmiu błędowickich przedszkolaków oraz jedno dziecko z małżeństwa mieszanego, które nie chodziło do tego przedszkola. (dc)

PIĘĆ PLUSÓW DWUJĘZYCZNOŚCI

Kongres Polaków w RC rozpoczął nową kampanię społeczną. Mówi o korzyściach wynikających z dwujęzycznego kształcenia. Pomysłodawcy akcji przygotowali ulotki i materiały promocyjne. Zachęcają do ich udostępniania w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych. Ulotki i materiały można ściągnąć z naszej strony internetowej. Wystarczy zeskanować kod QR smartfonem lub tabletem.

ZAPISANI 2017

Podobnie jak przed rokiem na naszych łamach będziemy prezentować przyszłych pierwszoklasistów. Zaczynamy od Polskiej Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Karwinie-Frysztacie.

TOMAŚ I HELENA HEJDOWIE Z SYNEM SZYMONEM

Dla naszego synka Szymona wybraliśmy polską podstawówkę w Karwinie-Frysztacie, bo ja też chodziłam do tej placówki. Mój mąż jest Czechem, więc długo dyskutowaliśmy, do jakiej szkoły go posłać, ale ostatecznie zdecydowaliśmy się na polską podstawówkę. Mnie, jako mamie, ta szkoła jest bliższa i będę uczyć się razem z synem. Mąż rozmawia z naszymi dziećmi po czesku, a ja gwarą, „po naszymu”. Mamy jeszcze dwoje młodszych dzieci i je także w przyszłości planujemy posłać do polskiej szkoły, a teraz będą chodzić do polskiego przedszkola. (mb)

Fot. MALGORZATA BRYL

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 6 do 10 °C
noc: 5 do 1 °C
wiatr: 5-9 m/s

dzień: 6 do 10 °C
noc: 5 do 1 °C
wiatr: 4-8 m/s

9 771212 422041

17041

KRÓTKO

CZESKIE
DOKUMENTY

WARSZAWA (wik) – Na przełomie marca i kwietnia z inicjatywy Czeskiego Centrum w Warszawie odbyła się 3. edycja przeglądu nowych czeskich filmów dokumentalnych „Czeskie dokumenty proszę!”. Przez cztery dni w kinie Muranów można było obejrzeć najnowsze i najciekawsze dokonania czeskich dokumentalistów nagradzane na wielu festiwalach. Projekcjom towarzyszyły spotkania z autorami i gośćmi, a także debaty.

***

WIELKANOC

BEZ SPEKTAKLU

MILIKÓW (sch) – Miejscowe Koło PZKO w Centrum nie wystawi w tym roku wielkanocnego przedstawienia. Powodem jest przeprowadzany obecnie kapitalny remont kuchni. Miejscowy amatorski zespół teatralny nie zamierza jednak zrezygnować w tym roku z wystawienia nowej sztuki. Z tą tylko różnicą, że premiera zamiast tradycyjnie w Wielkanoc odbędzie się w listopadzie, w ramach obchodów 70-lecia Koła.

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

Serwis o Polakach
na Zaolziu

Młodzi zbierają doświadczenie

Wczoraj przed południem w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie odbyły się już po raz 22. „Targi firm symulacyjnych”. Jak podkreślają organizatorzy, uczniowie mogą na nich czerpać pożyteczne doświadczenia, które przydadzą się w prowadzeniu w przyszłości własnej firmy.

– Uczestnikami targów są firmy symulacyjne uczniów z całego województwa. Zapraszani są też goście z partnerskich szkół z Polski oraz Słowacji. Mamy więc tu szkoły handlowe z Czadcy oraz Cieszyna – wyjaśnia Krystyna Bonček, dyrektor Akademii Handlowej w Czeskim Cieszynie, która organizuje wydarzenie. – Ta impreza jest momentem kulminacyjnym przedmiotu nauczania w szkołach handlowych, czyli „Firma symulacyjna”. W ramach klas trzecich uczniowie uczą się legislacji założenia firmy, wybierają sobie przedmiot swojej przedsiębiorczości, dzielą się na różne wydziały, a wreszcie pracują nad rozwojem swojej firmy, handlują z innymi firmami symulacyjnymi z innych szkół średnich – dodaje.

Podczas targów uczniowie nie tylko prezentują swoje produkty rówieśnikom, ale są także oceniani przez profesjonalnych jurorów. – Ci oceniają prezentacje na stoiskach przedstawicieli firm symulacyjnych, katalog firmowy, a także prezentację stoiska. Ocenie podlega także aktywność przedstawicieli oraz sposób kontaktu z klientem. W jury zasiadają przedsiębiorcy z realnych firm, a także osoby, z którymi współpra-

Targi uczą młodzież kreatywności.

ujemy w ramach praktyki, czyli przedstawicieli urzędu pracy. Później punkty są sumowane i wybieramy najlepszą prezentację – tłumaczy Bonček.

Na stoiskach pojawiły się różnicowane produkty, które reklamowali uczniowie, między innymi fotograficzne, odzieżowe, garnżeryjne, cukiernicze, turystyczne i wiele innych. Na jednym ze stoisk firma symulacyjna oferowała

kanapki cieszyńskie. Były to trzy uczennice Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych z Cieszyna: Paulina Wiselka, Anna Winiarczyk i Weronika Janota. – Pomysł wydaje mi się oryginalny, bo to jest nasze regionalne danie, więc warto rozpowszechniać informacje na jego temat. Chcemy zachęcić jak najwięcej osób do spróbowania cieszyńskich kanapek – wyjaśnia Paulina Wiselka. – Za-

stanawiamy się w tej chwili nad promocją, ale na pewno założymy profil na Facebooku, a także stronę internetową. Zaprojektowałyśmy już ulotki i foldery reklamowe, czyli papierowe narzędzia promocyjne – dodaje uczennica.

Nauczycielka Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych, Aleksandra Ernst, podkreśla, że zabiera swoich uczniów na „Targi firm symulacyjnych” do Czeskiego Cieszyna już od kilkunastu lat. – Przede wszystkim dobra jest obserwacja, jak realizują zadania prowadzenia firmy uczniowie z innych państw. Pokonują ponadto bariery językową, bo rozmawiają tutaj w języku angielskim. Dodatkowo szkolą się prezentowaniu własnej osoby z jak najlepszej strony, co skutkuje tym, że w przyszłości mogą założyć na granicy firm i dokonywać wymiany handlowej – zaznacza Aleksandra Ernst. Jak dodaje nauczycielka, jej absolwenci założyli własną działalność na przykład w branży komputerowej czy produkcji filmowej. – Kończąc naszą szkołę, uczniowie nie mają bariery w zakładaniu własnej firmy, nie boją się wypełniania dokumentów i podejmowania innowacyjnych działań – podkreśla.

MAŁGORZATA BRYL

Pieniądze na sport

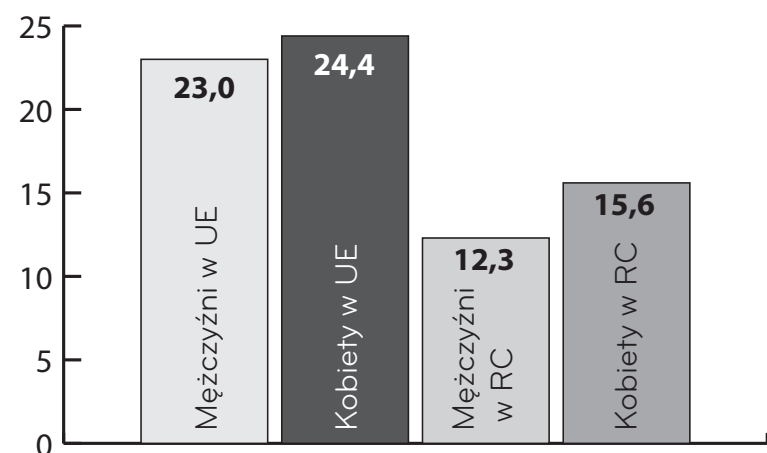
Kwotą 27 mln koron wesprze w tym roku województwo morawsko-śląskie kluby sportowe z najwyższej półki. Do jutra przyjmowane są wnioski o dotacje.

– Program dotacyjny ma dopomóc rozwojowi klubów sportowych, których drużyny reprezentują województwo w najwyższych rozgrywkach ogólnopolskich w danej dyscyplinie – wyjaśnił wicehetman mo-

rawsko-śląski, Stanisław Folwarczny. Na pieniądze z województwa mogą jednak liczyć nie tylko wyczynowcy. Pod koniec ub. roku został bowiem ogłoszony również inny program, który przynajmniej w części wspiera organizatorów znaczących ogólnokrajowych i międzynarodowych imprez sportowych, jak i organizatorów zawodów sportowych szkół podstawowych i średnich. (sch)

DANE TYGODNIA

Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem socjalnym w UE i w RC (w proc.)

Źródło: EUROSTAT, Czeski Urząd Statystyczny. Dane dotyczą 2015 roku.

Opr. (dc)

Czekamy na Państwa

Szanowni Czytelnicy,
Dzisiaj sekretariat redakcji będzie czynny od 8.30 do 15.30. Natomiast dziennikarz dyżurny, Witold Koźdoń, czeka na Państwa w godz. 9.30-12.30 (tel. 775 700 893, kozdon@glosludu.cz). W każdej sprawie można też dzwonić do redaktora naczelnego, Tomasza Wolffa, tel. 775 700 892, e-mail: wolff@glosludu.cz.

Nagrodzona necówka

Panie z Miejscowego Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie zdobyły jedną z nagród w XIV Regionalnym Konkursie Wypieków na Zapusty i Wielkanoc „Dorty, Kołoczki i inne...”. Impreza odbyła się w Zebrzydowicach w sobotę.

Gościem tamtejszego ośrodka kultury był w tym roku najpopularniejszy śląski kucharz, Remigiusz Rączka. Pełnił on także funkcję przewodniczącego jury zebrzydowickiego konkursu. Imprezie jak co roku towarzyszył także na placu zamkowym świąteczny kiermasz. Po dokonaniu przeglądu stoisk jurorzy przyznali nagrody rzeczowe sześciu kobiecym zespołom. Wśród nich znalazły się panie z PZKO w Karwinie-Frysztacie. Uznanie jurorów zdobyła przyrządzona przez nie necówka.

– Stanowisko sąsiadek zza Olzy było naprawdę rewelacyjne. Wszystko nam smakowało, a hitem okazała

Reprezentantki PZKO Karwinia-Frysztat zdobyły jedną z konkursowych nagród.

się perfekcyjnie doprawiona necówka – mówił po zakończeniu konkursu Remigiusz Rączka, który przekonywał, że na świątecznym stole warto serwować to, co sprawdzone.

– Jeszcze raz gratuluję i apeluję, promujmy nasze wspólne dziedzictwo kulturowe, bo jak nie będzie naszej „godki” i naszej kuchni, nas też nie będzie – stwierdził. (wik)

Lecznicza fala

Oddział rehabilitacji szpitala w Czeskim Cieszynie wprowadził nową metodę leczenia dolegliwości układu ruchowego. Terapia falami uderzeniowymi przynosi bardzo dobre efekty, jej skuteczność wynosi blisko 95 procent. Niestety, jej kosztów nie pokrywają ubezpieczalnie. Jeden zabieg kosztuje 300 koron. By leczenie było skuteczne, trzeba przeprowadzić od trzech do pięciu zabiegów.

Do terapii używa się specjalnego aparatu. – Fala uderzeniowa jest falą akustyczną, która przenosi ogromną ilość energii na miejsce dotknięte bólem. Przyspiesza procesy regeneracyjne w tkankach, poprawia ukrwienie, obniża napięcie mięśni i ma działanie przeciwbólowe – wyjaśnia Alfréd Heckel, kierownik ze-

społu fizjoterapeutów. Terapia falami uderzeniowymi ma zastosowanie w leczeniu ostróg piętowych, łokcia tenisisty, zespołu bolesnego barku, zapalenia ścięgna i innych dolegliwości. Dzięki tej metodzie w wielu przypadkach można uniknąć leczenia chirurgicznego.

Z terapii mogą korzystać nie tylko pacjenci szpitala, lecz w trybie ambulatoryjnym także mieszkańcy Czeskiego Cieszyna i okolic. – Każdego musi najpierw zbadać lekarz w naszym gabinecie rehabilitacji, poznać jego ogólny stan. Istnieją bowiem także przeciwwskazania do tej terapii – dodaje Heckel. Falą uderzeniową nie można leczyć m.in. ciężarnych kobiet oraz pacjentów z nowotworami. (dc)

Alfréd Heckel leczy falami uderzeniowymi.

Wielkanoc zawitała

Atmosferę zbliżających się Świąt Wielkanocnych poczuje każdy, kto zajrzy do Biblioteki Gminnej w Śmitowicach. Jedna z sal została zaadaptowana na mini-galerię. W poniedziałek wieczorem odbył się tam wernisaż wystawy wielkanocnej. Jej zorganizowania podjął się miejscowy klub Czeskiego Związku Działkowców, zapraszając do udziału także klub śmitowickich fotografików.

Ekspozycję otworzył Gustaw Chwistek, prezes klubu działkowców. Podkreślił, że dzięki staraniom kilku osób zrodziła się atrakcyjna wystawa dekoracji wielkanocnych. Naczelne miejsce zajęły wydmuszki ażurowe, będące specjalnością Marii Heczko. Zręczna śmitowiczanka przygotowała ich na wystawę 130. – Wykonanie jednej, łącznie z jej umyciem w środku i naszkicowaniem ołówkiem wzoru, który następnie wykonuje się wiertarką, zajmuje więcej niż godzinę – zdradziła. Nietrudno się domyślić, ile czasu zajęło jej przygotowanie całości.

Hana Samková jest autorką świeczników i dekoracji z wykorzystaniem kwiatów. Dzięki temu, że pracuje w Caritasie, wzięła na wystawę także wyroby mieszkańców Domu Seniora Caritasu w sąsiednim Gnojniku. Dodajmy, że są to atrakcyjne rzeczy, o czym świadczy fakt, że stylowe koszyki-koguty wy-

Główne autorki wystawy, Maria Heczko i Hana Samková.

plecione z papierowej wikliny już na wernisażu znalazły nabywców.

Ciekawym uzupełnieniem były kolorowe fotografie przyrody wykonane przez Romana Mrózka i Viktora Suchanka. – Nasz dom stoi w połowie zbocza Goduli. Wszystkie te kwiaty, które utrwałem na moich fotografiach, to są albo kwiaty hodowane w naszym ogrodzie, albo też kwiaty dzikie, rosnące w lesie lub na łące w pobliżu domu – powiedział naszej gazecie Mrózek. Również Suchanek skupił się na pięknie, które jest na wyciągnięcie ręki.

– Kwiaty to wdzięczny temat. Mamy duży ogród, który co roku wygląda trochę inaczej – przekonywał fotograf.

Wystawę można zwiedzać do 12 bm. w godzinach otwarcia biblioteki, a więc w poniedziałki i środy od godz. 10.00 do 17.00 oraz w czwartki od 14.00 do 16.00.

DANUTA CHLUP

Fot. DANUTA CHLUP

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

POWITALI WIOSNĘ

W sobotę 25 marca w skrzeczońskim Domu PZKO odbyła się tradycyjna impreza miejscowych pezetkaowców, „Powitanie Wiosny”. W sali Domu PZKO nie zabrakło odświętnie udekorowanych stołów w wiosennej i wielkanocnej scenerii, przygotowanych przez członków Koła, Mariellę i Stanisława Górniaków. Na wstępie programu kulturalnego wystąpił chór mieszany „Hasło”, który pod batutą Irenej Szeligi przedstawił wiązanek okolicznościowych piosenek. Dodatkowo z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet podziękowano wszystkim paniom za ofiarną pracę na rzecz PZKO i na ich cześć wzniesiono uroczysty toast i zaśpiewano „Sto lat”.

W drugiej części programu odbyła się pogawędka z członkiem Koła, Franciszkiem Bałonem, który ostatnie trzy lata spędził poza granicami RC, większość w południowej Szwecji. Na wstępie prelekcji przedstawił główne informacje związane z geografją, historią i demografią tego kraju. Słuchaczy zapoznał z tym, że na

obszarze 450 tys. kilometrów kwadratowych żyje 10 milionów obywateli oraz znajduje się ponad 60 tys. wysp i wysepek, 95 tys. jezior oraz tysiące kilometrów kanałów łączących poszczególne jeziora. Następnie wyświetlił blisko 200 zdjęć z wycieczek do miast Ystad i Malmö, z odpowiednim komentarzem.

Po zakończeniu pogawędki odbyło się spotkanie towarzyskie skrzeczońskich pezetkaowców. Do wakacji zaplanowano jeszcze mistrzostwa Koła w tenisie stołowym, obchody Miesiąca Pamięci Narodowej, tradycyjną jajejnicę, festyn ogrodowy, międzynarodowy turniej piłkarski, a także – w ramach współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Grodzkiej – wyjazd delegacji Koła na czerwcowe Dni Grodzka. (D.G.)

***

KSZTAŁCENIE MŁODZIEŻY TROCHĘ WIĘCEJ ZNACZY, NIŻ...

W ubiegłą sobotę w Trzyńcu odbyła się już z kolei szósta edycja konferencji „Chrześcijanin

Fot. ARC

Gościem konferencji był wicehetman województwa morawsko-śląskiego, Stanisław Folwarczny.

za biurkiem”, której głównym organizatorem był Śląski Kościół Ewangelicki Augsburskiego Wyznania. Hasłem przewodnim był cytat Filipa Melanchtona: „Kształcenie młodzieży trochę więcej znaczy, niż zdobycie Troi”. Konferansjerzy wykorzystali dzień 1 kwietnia (prima aprilis) i setkę nauczycieli poinformowali o przybyciu na konferencję ministra szkolnictwa. Jednak po chwili wyjaśnili wszystkim obecnym, że była to zmyślona informacja i poprosili o przywitanie oklaskami wicehetmana województwa morawsko-śląskiego, Stanisława Folwarcznego.

Głównymi mówcami tego dnia był pastor Stanisław Pięta, który mówił na temat: „Reformacyjne Solus Christus i wychowanie młodzieży”, a także Bob Jackson, który podkreślał uczenie przez formę doświadczeń i przeżyć. Po południu uczestnicy mogli skorzystać z warsztatów dotyczących różnych tematów. Jednym z tematów była „Praca z klimatem klasowym”, który prowadził Jan Molnar. Zastanawiano się nad zasadami dynamiki zespołu czy też problemu wczesnego rozpoznawania ostrzegawczych sygnałów, które wysyłają uczniowie. Molnar prowadził również warsztaty dotyczące znęcania się pojedynczych osób lub grupy nad jed-

nostką. Kolejnym prowadzącym był Stanisław Pięta, który omawiał temat płonącej pochodni. Inspirował się słowami J. A. Komeńskiego: „Uczeń nie jest naczyniem, które trzeba wypełnić, lecz pochodnią, którą trzeba zapalić”.

Na konferencji można było również zakupić literaturę organizacji „Misja wśród dzieci” czy materiały z misyjnej drukarni z Brna. Gościem konferencji był chór „Happy Day” z Olbrachcic, który śpiewa zarówno pieśni liturgiczne, jak i pieśni nowoczesne. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Oprócz uczestników z Czech była spora grupa nauczycieli ze Słowacji.

Małgorzata i Jakub Kujawowie

Fot. TADEUSZ GUZIUR

Franciszek Bałon ciekawie opowiadał o Szwecji.

www.glosludu.cz

CZYTAJ NAS
CODZIENNIE!

Aktualizowany serwis
o Polakach na Zaolziu

Cieszyniacy w perskiej »kolebce ludzkości«

„Daleko na skraju horyzontu widnieje Demawend w wiecznych śniegów koronie... Persowie, w których wyobraźni ojczyzna ich jest najpierwszym z pomiędzy krajów ziemi, uważają Demawend za „wszystkich gór matkę, górę świętą”. Arka Noego zatrzymała się według ich podań na tym szczycie, który jest „źródłem światła, kolebką ludzkości” – pisała w 1894 r. Maria Ratulłowa podczas swej podróży wzdłuż łańcucha Elbrusu. Nie wszyscy wiedzą, że pierwszymi, którzy stanęli na szczycie owej najwyższej perskiej góry, byli dwaj niezwykle naukowcy ze... Śląska Cieszyńskiego.

Demawend (5610 m) wznosi się około 70 km na północny wschód od Teheranu. Ten wygasły wulkan jeszcze na początku XIX wieku uważany był za górę nie do zdobycia. Klam tej opinii zadali cieszyniacy. Najpierw w 1843 r. na szczyt wszedł pochodzący z Ustronia botanik i podróżnik Theodor Kotschy. Po nim, w 1852 r., samotnie zdobył wierzchołek najwyższej góry Iranu urodzony w Strumieniu Józef Czarnota, wówczas dyrektor górniczy w służbie szacha perskiego. 28 sierpnia minie od tamtego wydarzenia dokładnie 165 lat.

POBITY NA SZCZYCIE

O pierwszych latach życia Józefa Czarnoty wiadomo niewiele. Urodził się w 1818 r. w Strumieniu w rodzinie mistrza farbiarskiego. Studiował w Instytucie Górniczym w Vordernbergu, który w 1849 r. przeniesiono do Loeben w Styrii. Studia ukończył w 1850 r.

– W tym samym roku w Austrii zjawiał się Dawud Khan. Pers przybył do Europy na polecenie wezyra Amira Kabira szukać naukowców dla mającej powstać uczelni w Teheranie. Czarnota przyjął egzotyczną ofertę i wyjechał do Persji, z której miał już nigdy nie powrócić – mówi cieszynski historyk Michael Morys-Twarowski, który badał losy obu cieszynskich obywateli, m.in. podczas pracy nad monografią „Dzieje Śląska Cieszyńskiego od zarania do czasów współczesnych”.

Razem z Czarnotą w podróż na Wschód udało się czterech oficerów oraz lekarz Jakub Edward Polak. – Jakby na przekór nazwisku był to Czech z pochodzenia, który kilkanaście lat później wydał dwutomową książkę o Persji, będącą cennym źródłem informacji o Czarnocie – dodaje Morys-Twarowski.

Do Teheranu poddani cesarza Franciszka Józefa dotarli w listopadzie 1851 r. W Persji Czarnota wykładał geologię w założonej przez szacha wyższej uczelni, otrzymał też funkcję dyrektora instytutu górnictwa. Do jego obowiązków należało m.in. szukanie złóż surowców i z zadaniami wywiązał się całkiem nieźle. W pobliżu Teheranu odnalazł kilka żył kwarcowych zawierających srebro, a w dwóch innych miejscowościach natrafił na rudy żelaza. Relację z podróży do Persji Czarnota opublikował w austriackim czasopiśmie „Jahrbuch der Kais. Königl. Geolog. Reichsanstalt”. Swe notatki sporządzał zaś w tajnym, przez siebie wymyślonym piśmie.

Przybywszy ze Śląska Cieszyńskiego nie czuł się jednak najlepiej w Persji. – Lekarz Polak zanotował, że był ponurego i melancholicznego usposobienia. Uważał się także za prześladowanego przez duchy i wrogów – mówi Morys-Twarowski.

Latem 1852 r. Czarnota postanowił zdobyć najwyższy szczyt w Persji, Demawend. Góra ta nie jest trudna technicznie, ale w XIX stuleciu jej potencjalnych zdobywców odstraszała wysokość, spore nachylenie stoku, skamieniała wulkaniczna lawa oraz zmieniająca się często pogoda. 28 sierpnia 1852 r. Czarnota zostawił konie w dolinie i ruszył pieszo na szczyt. Naukowiec wszedł na najwyższą górę Persji sam, ponieważ nie doczekał się

Demawend, najwyższa góra Iranu.

tragarzy, którzy mieli mu dostarczyć narzędzia pomiarowe. Było to pierwsze samotne wejście na Demawend, a drugie w historii. Niestety Czarnota szybko popadł w kłopoty. Noc z 28 na 29 sierpnia spędził na szczycie, ratując się przed mrozem biegiem. Rano znaleziono go prawie bez życia. Tragarze znieśli geologa do grotty pod szczytem i tam rozgrzali. Zamiast narzędzi przyprowadzili jednak kilku podejrzanych typów. Dla bezpieczeństwa Czarnota spędził więc kolejną noc poza grotą, ale na niewiele się to zdało, ponieważ przed powrotem został pobity i obrabowany z pieniędzy. Był to chyba pierwszy tego rodzaju przypadek w wyprawach wysokogórskich.

PIERWSZY BYŁ USTRONIANIN

34-letni inżynier do zdrowia już nie powrócił. Odbył jeszcze wprawdzie wyprawę do kopalni miedzi w Karadagh (Kara-Dag), ale zmarł 20 września 1852 r. w Teheranie, niespełna miesiąc po feralnej wyprawie. Jego zaszyfrowane dzienniki i bogaty zbiór minerałów, które miano przesłać do Wiednia, najpierw zniknęły, lecz kilka lat później pojawiły się rozszyfrowane w... rosyjskich archiwach.

– Józef Czarnota przez długi czas pozostawał zapomniany nie tylko w Polsce, ale i na Śląsku Cieszyńskim. Jego „odkrywcą” był wybitny orientalista, prof. Jan Reychman, który w 1946 r. poświęcił mu artykuł w czasopiśmie „Taternik” – przypomina Morys-Twarowski. Z kolei w wydanej w 1972 r. książce „Podróżnicy polscy na Bliskim Wschodzie w XIX w.” Reychman opisał jego wyprawę. Nazywał wówczas Czarnotę Ślązakiem, zauważył bowiem, że we wszystkich źródłach nazwisko zdobywcy Demawendu podane jest w polskiej pisowni, przez cz (Czarnota, Czarnotta). Dziś samotne wejście Józefa Czarnoty na szczyt Demawendu uchodzi za jedno z większych osiągnięć polskiego alpinizmu w XIX wieku. Co ciekawe jednak, nie był on pierwszym Ślązakiem na tej górze.

Długo uważano, że pierwsze wejście Europejczyka na szczyt Demawendu nastąpiło w 1837 r., a wyczynu tego miał dokonać W. Taylor Thompson, topograf i sekretarz angielskiego poselstwa w Teheranie. Współcześni

historycy alpinizmu kwestionują ten fakt, przyjmując, że Thompson nie dotarł na szczyt, lecz zawrócił około 300 m pod wierzchołkiem. Szczytu nie osiągnął również francuski botanik Pierre Martin Rémi Aucher-Éloy (1792-1838), któremu przypisywano drugie wejście. Wielu badaczy uważa więc, że pierwszym Europejczykiem, który 1 sierpnia 1843 r. zdobył Demawend, był Theodor Kotschy, austriacki botanik i podróżnik rodem ze Śląska Cieszyńskiego.

– Kotschy urodził się w 1813 r. w Ustroniu, a pochodził ze znanej niemieckiej, spolszczonej rodziny. Jego ojciec Karol to wielce zasłużony dla rozwoju oświaty i kultury polskiej na Śląsku Cieszyńskim teolog protestancki oraz botanik z żylką podróżnika – stwierdza Morys-Twarowski.

Nic dziwnego, że Theodor już jako dwunastolatek odbywał wycieczki w Beskidy. W 1825 r. zwiedził również Kraków oraz wziął udział w wycieczce na Babią Górę z grupą profesorów z Wrocławia. W 1830 r. ojciec zapisał go do cieszyńskiego gimnazjum, które Kotschy porzucił po jednym semestrze, ponieważ nie odpowiadał mu sztywny szkolny rygor. Dalszą

naukę pobierał w domu. Latem 1832 r. wyjechał do Berlina, gdzie poznał sławnego już wówczas podróżnika i przyrodnika Alexandra Humbolda. I to właśnie Humboldt wywarł największy wpływ na dalsze losy młodego Theodora.

POKOCHAŁ AFRYKĘ I AZJĘ

Póki co jednak, w 1832 r. ustronianin rozpoczął studia teologiczne w Wiedniu. Po trzech latach porzucił ten kierunek dla nauk przyrodniczych. Uwielbiał przy tym poznawać nowe miejsca. Wyjeżdżał w Alpy, na Górne Węgry, do Siedmiogrodu. Nie dziwi więc, że kiedy w 1835 r. otrzymał propozycję udziału w ekspedycji badawczej do Egiptu i Sudanu, nie wahał się. Wyprawa trwała dwa i pół roku i zakończyła się sukcesem. Dotarła do 10 stopnia szerokości geograficznej północnej, gdzie wcześniej nie stanęła stopa białego człowieka. Kotschy w czasie trwania ekspedycji zbierał okazy przyrodnicze, prowadził notatki i uczył się języka arabskiego. W Kairze na targu kupił murzyna Husseina, którego później wyzwolił, i z którym się zaprzyjaźnił.

W listopadzie 1838 r. większość uczestników austriackiej ekspedycji

wróciła do Europy. Kotschy pozostał jednak w Aleksandrii i w następnym roku sam zorganizował wyprawę, która miała dotrzeć do źródeł Nilu. Celu nie osiągnął głównie z powodu wycofania się sponsorów. W efekcie 26-letni syn ustroniańskiego pastora znalazł się w Chartumie bez środków do życia. Cudem udało się mu się dotrzeć do Aleksandrii, gdzie dzięki pomocy Dumreichera, właściciela wielkich plantacji i przedsiębiorcy bawełny, stanął finansowo na nogi. W następnych latach prowadził badania na Cyprze oraz w Syrii i Mezopotamii. Wiosną 1842 r. wyruszył do Persji i 1 sierpnia 1843 r. jako pierwszy Europejczyk zdobył najwyższy szczyt dzisiejszego Iranu. Podróże ułatwiał mu jego zdolności lingwistyczne. Oprócz kilku języków europejskich poznał bowiem również arabski, turecki i perski.

– Z końcem 1843 r. Kotschy zdecydował się jednak na powrót do Europy. Sprzedał zgromadzone przez trzy lata zbiory przyrodnicze, spłacił długi i przyjechał do rodzinnego Ustronia. Pod Równicą wzbudził niebywałą sensację z powodu swego czarnego przyjaciela – mówi Morys-Twarowski.

Za radą ojca 32-letni Theodor podjął ponownie studia teologiczne. Szybko je jednak porzucił i ostatecznie poświęcił się naukom przyrodniczym. W 1852 r. został adiunktem zarządcy Wiedeńskiego Ogrodu Botanicznego i od tego czasu nie musiał się martwić o finanse. W kolejnych latach Kotschy prowadził badania w Egipcie, Palestynie i Libanie oraz ponownie na Cyprze, w Azji Mniejszej i Kurdystanie. Tam jednak w 1859 r. zachorował na febrę i musiano go szybko przetransportować do Europy.

– W 1862 r. po raz ostatni wyjechał na Cypr i do Syrii. Pod koniec życia zaczął odczuwać dolegliwości serca. Zmarł 11 czerwca 1866 r. w Wiedniu na banalne zapalenie płuc – informuje Morys-Twarowski.

Kotschy został pochowany w Wiedniu. Jak donosiła „Gwiazdka Cieszyńska”: „Ten żelazny człowiek, którego siły nie zdołały złamać jadłowite i zaraźliwe wyziewy tropicznych bagnisk, który przewędrował bezpiecznie i spokojnie rozległe stepy azjatyckie i porzeczne Nilu, a pośród nieprzyjacielskich szczepów Kurdów i krwiożerczych Murzynów umiał się ochronić od niebezpieczeństw i napadów, które jego życiu tysiącrotnie zagrażały – ten człowiek uległ w stołecznym mieście Wiedniu, niby w spokojnym porcie, otoczony wiernymi przyjaciółmi w najlepszym wieku, po krótkiej chorobie płucnej, mało z początku obawy wznecającej”.

– Theodor Kotschy był jednym z najwybitniejszych botaników XIX wieku. Dość powiedzieć, że opisał 600 tysięcy okazów roślin. Jego nazwisko pojawia się na kartach różnych opracowań, od „Słownika biograficznego ziemi cieszyńskiej” przez „Allgemeine Deutsche Biographie” i „Österreichisches Biographisches Lexikon” po „Biographical Dictionary of the Anglo-Egyptian Sudan”. Cały czas ten wielki człowiek rodem ze Śląska Cieszyńskiego czeka jednak na swoją pełną biografię – stwierdza Morys-Twarowski.

WITOLD KOZDÓN

Theodor Kotschy

Zdjęcie: ARC

Polsko-węgierskie świętowanie

26 marca Stołeczny Samorząd Polski wraz z Samorządem Polskim V dzielnicy Budapesztu zaprosił do paradnej sali teatralnej peszteńskiego pałacu DUNA Polaków i Węgrów na wspólne świętowanie zorganizowane z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni.

Fot. ARC

Obrazek z „Wesela w Ojcowie”.

Spotkanie to było nadzwyczajne, bo ze wspaniałym baletem pt. „Wesele w Ojcowie” wystąpił znakomity krakowski Balet Dworski „Cracovia Danza”. „Wesele w Ojcowie” z muzyką Karola Kurpińskiego i Józefa Damsego nazywane jest pierwszym polskim baletem narodowym. Balet Dworski „Cracovia Danza” przywrócił to dzieło publiczności po kilkudziesięciu latach zapomnienia.

Taneczna opowieść o weselu w podkrakowskim Ojcowie swoją prapremierę miała w 1823 roku w Teatrze Narodowym w Warszawie i stała się manifestacją polskości. Spektakl okazał się scenicznym przebojem – w XIX wieku gościł na warszawskiej scenie ponad 400 razy. Popularność „Wesela w Ojcowie” była tak wielka, że tańce z tego

przedstawienia trafiły na salony i sale balowe.

Balet ten wystawiany był też za granicą: jeszcze w XIX wieku polskie tańce podbiły dzięki niemu Rosję, a w latach międzywojennych spektakl pokazano m.in. w Nowym Jorku i na Lazurowym Wybrzeżu. Po wojnie polskie teatry sięgały po ten tytuł kilkakrotnie, zaś po 1989 roku spektakl ten wystawił tylko zespół „Mazowsze”. Odbyło się też kilka prezentacji muzyki z baletu w wersjach koncertowych. W spektaklu „Cracovia Danza” wspaniałe mazury, krakowiaki, polki i marsze ukazane są w pełnej scenicznej krasie.

Choreografie Leszka Rembowskiiego oparte są na archiwalnych zapisach polskich tańców. Niezwykle ważnym elementem spektaklu jest oczywiście

muzyka – oryginalna baletowa w wykonaniu orkiestry oraz tradycyjne pieśni obrzędu weselnego w wykonaniu śpiewającej białym głosem Magdaleny Wieczorek-Duchewicz.

Na wypełnionej Polakami i Węgrami sali zasiadło wielu zacnych gości, a wśród nich m.in. ambasador RP na Węgrzech prof. Jerzy Snopek wraz z małżonką, szef kancelarii wicepremiera Węgier Zoltán Csallóközi, wiceprezydent Budapesztu Alexandra Szalay-Bobrovniczky, rzecznik narodowości polskiej w ZN RW dr Csúcs Lászlóné Halina, a także przedstawiciele Ministerstwa Zasobów Ludzkich Węgier, władz samorządowych V i X dzielnicy. Gospodynią wieczoru była przewodnicząca SSP dr Dorota Várnai.

Polonia.hu/
„Wspólnota Polska”/Węgry

POLACY NIE MOGĄ WRACAĆ POD PRZYMUSEM

Polacy z Wielkiej Brytanii nie mogą wracać do kraju pod przymusem – przekazał wiceszef Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Konrad Szymański, w telewizyjnej internetowej „Rzeczpospolitej”. Jak dodał, rząd musi zrobić wszystko, aby warunki życia w Polsce były na tyle atrakcyjne, by ludzie nie wyjeżdżali, ale nawet by wracali.

Wiceminister spraw zagranicznych skomentował słowa byłego europosła Marka Migalskiego, zdaniem którego polski rząd nie powinien zabiegać po Brexicie o interesy Polaków na Wyspach, bo wtedy może skłonić ich do powrotu.

– Polski rząd musi zrobić wszystko, aby warunki życia w Polsce były na tyle atrakcyjne, by ludzie nie wyje-

dźali, ale nawet by wracali – ocenił Szymański. – Nie możemy jednak pozwolić na to, by powodem tych powrotów była dyskryminacja w jednym z krajów UE, nawet najbardziej przyjaznym. Te powody muszą być pozytywne, ludzie powinni wracać wtedy, kiedy uznają, że warto wracać z powodu ich własnych życiowych wyborów.

Polski i brytyjski rząd wzajemnie zapewniają o konieczności zminimalizowania negatywnych skutków Brexitu. Zagwarantowanie praw obywateli UE, w tym Polaków, którzy mieszkają na Wyspach, będzie jednym z priorytetów zaczynających się wkrótce negocjacji.

PAP/Londynek.net/
„Wspólnota Polska”

Modlitwa za ofiary zbrodni

Już po raz czwarty, odkąd w roku 2014 zapoczątkowano tę tradycję, Polacy z Ukrainy na początku kwietnia odwiedzili Polski Cmentarz Wojskowy w Bykowni. Tegoroczna pielgrzymka była chyba największą – ponad 140 osób modliło się o wieczny odpoczynek oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego oraz tysięcy niewinnych ofiar reżimu komunistycznego, pochowanych w bykowskim lesie.

CZWARTEK 6 kwietnia

6.05 Miłość nad rozlewiskiem (s.) 7.00 Studio Wschód 7.35 Przyjaciele lasu (s.) 7.45 Kaktus i Mały. Dlaczego koza chodziła bez powroza? 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 M jak miłość (s.) 14.25 Duch w dom. Kobiece emocje 15.15 Szlakiem miejsc niezwykłych. Pomniki historii 15.25 Wiadomości 15.40 Wilnoteka 15.55 Jak to działa? Instrumenty 16.30 Kopciuszek (s.) 17.00 Przyjaciele lasu 17.10 Kaktus i Mały. Dlaczego koza chodziła bez powroza? 17.20 Krótka historia. Strażnik pamięci Katynia 17.30 Teleexpress 17.50 Polska z Miodkiem. Dąbki, Laszki, Maczki, Piaski 17.55 Naszaarmia.pl 18.20 Podróże z historią. W świecie Łemków 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Magazyn z Wysp 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Komisja morderstw. Produkt regionalny 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia

23.10 Magazyn śledczy Anity Gargas 23.40 Warto rozmawiać.

PIĄTEK 7 kwietnia

6.05 Miłość nad rozlewiskiem (s.) 6.55 Magazyn śledczy Anity Gargas 7.30 Domisie (dla dzieci) 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Strażnik pamięci Katynia 12.35 Wiadomości 12.50 Na sygnale. Mamy tylko siebie 13.25 M jak miłość (s.) 14.25 Defekt 15.25 Wiadomości 15.40 Warto rozmawiać 16.45 Baw się słowami 16.55 Domisie (dla dzieci) 17.20 Krótka historia. Powstanie bomby atomowej 17.30 Teleexpress 17.50 Racja stanu 18.25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 18.55 Na sygnale. Mamy tylko siebie 19.25 Wolny ekran 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Na dobre i na złe (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.20 Przybliżenie. Szewach Weiss (s.)

SOBOTA 8 kwietnia

6.05 Barwy szczęścia (s.) 7.30 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Polonia 24 11.05 Rozmowa Polonii 11.20 Halo Polonia 12.10 Ojciec Mateusz 16 (s.) 13.05 Na dobre i na złe (s.) 14.05 O! Polskie przeboje 15.00 Okrasa łamie przepisy. Wielkopolskie potrawy jednogarnkowe 15.30 Domy przyszłości 16.00 Kulturalni PL 17.00 Słownik polsko@polski

17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (s.) 18.55 Przyjacieli do zadań specjalnych 19.40 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Sprawiedliwi 21.45 Handlarz cudów. 23.35 KFPP Opole 2014. Przeżyjmy to jeszcze raz 0.15 Słownik polsko@polski.

NIEDZIELA 9 kwietnia

5.55 Kino retro. Sportowiec mimo woli 7.15 Rodzinka.pl 7.35 Saga rodów. Ród Krzemienieckich-Razumowskich 8.05 Tajemnica Jana Pawła II 8.35 Magazyn z Wysp 8.55 Wolny ekran 9.10 Polska z Miodkiem. Bardo i Kąty 9.20 Ziarno. Niedziela Palmowa 9.50 Baw się słowami 10.00 Baw się słowami 10.15 Petersburgi Music Show 10.50 W piątą stronę świata. Męska sprawa 11.40 Turystyczna jazda 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Szlakiem miejsc niezwykłych. Pomniki historii 13.00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Doroty w Radomiu 15.05 Kino retro. Sportowiec mimo woli 16.30 Rodzinka.pl (s.) 17.25 Polska z Miodkiem. Bardo i Kąty 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (s.) 18.50 Oczy w oczy. Prof. Andrzej Chmura 19.25 Baw się słowami 19.40 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Blondynka 4 (s.) 21.45 Kocham Cię, Polsko! 23.20 Dziękuję za wypowiedź - koncert zespołu Raz Dwa Trzy 23.55 Zakochaj się w Polsce. Pszczyna.

PONIEDZIAŁEK 10 kwietnia

6.15 Racja stanu 6.50 Nad Niemnem

7.05 Krótka historia. Powstanie bomby atomowej 7.20 Moliki książkowe. Kiedy boli ząb 7.30 Supelkowe ABC 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.00 Kino retro. Będzie lepiej 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 Blondynka 4 (s.) 14.20 Oczy w oczy. Prof. Andrzej Chmura 14.50 Szerokie tory. Katyń 15.25 Wiadomości 15.40 Medycyna i ty 15.55 Nad Niemnem 16.20 Krótka historia. Jimmy Carter 16.30 Uroczystości rocznicy 10 kwietnia 17.15 Teleexpress 17.30 Uroczystości rocznicy 10 kwietnia 18.50 Dobranocka 19.00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej 20.15 Wiadomości, sport, pogoda 21.00 O mnie się nie martw 4 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.15 Smoleńsk 2010 - na własne oczy.

WTOREK 11 kwietnia

6.05 O! Polskie przeboje 6.55 Zakochaj się w Polsce. Pszczyna 7.30 W krainie baśni. Woda życia 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Jimmy Carter 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 Sprawiedliwi. Grzech 14.25 Smoleńsk 2010 - na własne oczy 15.25 Wiadomości 15.40 Smaki polskie. Smaki polskiej wieprzowiny - karmuska z garnuszką 15.55 Sonda 2 16.30 Kopciuszek (s.) 16.55 W krainie baśni.

Woda życia 17.20 Krótka historia. Kłuszyn - Moskwa 17.30 Teleexpress 17.50 Polska z Miodkiem. Sopot 17.55 Niedziela z... Hanną Śleszyńską 18.40 Pod Tatrami 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Flesz historii 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Ojciec Mateusz 16 (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.15 Szerokie tory. Katyń 23.45 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie.

ŚRODA 12 kwietnia

6.05 Przybliżenie. Szewach Weiss 7.05 Program ekumeniczny 7.30 ABC wszystko wie 7.40 Mój zwierzyniec 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Kłuszyn - Moskwa 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 O mnie się nie martw 4 14.35 Poświęcając życie prawdzie 15.25 Wiadomości 15.40 Las bliżej nas. Odnawianie się lasu 15.55 Domy przyszłości 16.30 Kopciuszek (s.) 16.55 Moliki książkowe. W pułapce 17.05 Mój zwierzyniec 17.20 Krótka historia. Walki o Grodno 17.30 Teleexpress 17.55 Baltic Sea 18.25 Studio Wschód 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Wilnoteka 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Artyści 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.15 Poświęcając życie prawdzie.

CZWARTEK 6 kwietnia**TVC 1**

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.55 Sylwestrowy koktajl 10.50 Przygody kryminalistyki (s.) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Opowiadanie filmowe 15.05 Alfabet gwiazd 15.55 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Morderstwo kocicy (film) 21.20 Pr. dyskusyjny 22.20 Gejzer 22.50 Na tropie 23.15 Taggart (s.) 1.25 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Czeska himalajska przygoda 9.55 Podróżomania 10.25 Źródła Amazonki 10.55 Koniec czerwonej i złotej róży 11.25 Wzlot i upadek NSDAP 12.15 Powiązania Jana Pokornego 13.15 Magazyn chrześcijański 13.40 Historia współczesnej medycyny 14.00 Chcesz je? 14.05 Pracujący autyści 14.35 Słynni lotnicy 15.25 Zapomniane wyprawy 15.50 Prywatne stulecie 16.40 Duże maszyny 17.30 W nieznanie 18.15 Narodowe skarby 18.45 Wieczorynka 19.00 Przygody nauki i techniki 19.30 Ziemia nieznaną 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Z kucharzem dookoła świata 21.00 Podróżomania 21.30 Bracia, synowie Karola IV 22.25 Wróc do trumny! (film) 0.05 Queer.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.45 Zamierzmy się znanymi 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.30 Bach! 22.05 Osiem milimetrów (film).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Ninja-go (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Nie spodziewana miłość (film) 12.05 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.35 davinci 22.30 Castle (s.) 23.20 Sala rozpraw 0.15 Nie spodziewana miłość (film).

PIĄTEK 7 kwietnia**TVC 1**

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.50 List do ciebie 10.45 Niezwykłe losy 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 15.25 Opowiadanie filmowe 15.50 Reporterzy TVC 16.35 Łopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Księżę koronny (bajka) 21.35 Wszystko-party 22.30 Sylwestrowy koktajl 23.25 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 0.10 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Tajemnice burzliwej przeszłości 9.55 Ze smakoszem w podróży 10.40 Z kucharzem dookoła świata 11.35 Islandzkie piórka 12.00 Chcesz mnie? 12.30 Ziemia nieznaną 12.50 Czeska himalajska przygoda 13.40 GEN - Galeria elity narodu 14.00 Słynni lotnicy 14.50 Wielka Wojna Ojczyzniana 15.40 Pracujące kobiety 16.10 Cygańska misja 16.40 Zatajone listy 17.35 Elba - śladami ce-

sarza 18.15 O susłach i ludziach 18.45 Wieczorynka 18.55 Europa dziś 19.25 Historia współczesnej medycyny 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Cudowna planeta 21.00 Co zabiło mamuty? 21.55 Szpieg, który przyszedł z zimnej strefy (film) 23.45 Prawdziwa historia króla skandali (film).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.40 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Na skraju jutra (film) 22.25 Plan doskonały (film).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Ninja-go (s. anim.) 7.45 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Kandydat na miłość (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Przysań (s.) 21.30 Czechi i Słowacja mają talent (film) 22.55 Pole marzeń (film) 1.15 Sala rozpraw 2.05 Kandydat na miłość (film).

SOBOTA 8 kwietnia**TVC 1**

6.00 Cudowne zioła 6.35 Łopatologicznie 7.25 O Jasiu i królewnej Felince (bajka) 8.00 Iwanka i Marijka (bajka) 8.30 Columbo (film) 9.45 Gejzer 10.15 Wszystko-party 11.10 Ojciec Brown (s.) 12.00 Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 O sprytnym Jasiu (bajka) 14.20 Dobro i zło (bajka) 14.50 Bohaterski kapitan Korkorán (film) 16.20 Poirat (s.) 18.00 Ogrody Ferdynanda 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Cuda natury 21.10 Niebo, piekło, Lucie 22.35 Mania wielkości (film) 0.20 Bananowe rybki.

TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Atlas zwierząt 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Nick i Perry (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Sens życia pana Horvátha 9.30 Ta nasza kapela 9.55 Folklorika 10.25 Romantyczne zamki, Ren i Lorelei 10.35 Lotnicze katastrofy 11.20 Dzieci Hitlera 12.15 Rząd (s.) 13.15 Babel 13.40 Świat oczyma Hanzelki i Zikmunda 14.10 Clara Immerwahr (film) 15.40 Ukryte królestwa natury 16.30 Kamera w podróży 17.25 Cudowna planeta 18.15 Winko 18.45 Wieczorynka 18.55 Podziemia Czech 19.20 Podróż po południowej Namibii 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Żyj i pozwól umrzeć (film) 22.05 36 (film) 23.50 Podejrzeni (film).

NOVA

6.30 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 7.00 Spiderman (s. anim.) 7.20 Marvel Avengers: Zjednoczeni (s. anim.) 7.50 The Looney Tunes Show (s. anim.) 8.15 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.35 Twoja twarz brzmi znajomo 11.15 Przyprawy 12.10 Dzwoni do TV Nova 12.45 Poradnik domowy 13.55 Zamierzmy się znanymi 15.20 Uzdrowiciel z tropików (film) 17.20 Zakonnica w przebraniu II: Powrót do habitu (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.15 Skarb narodów: Księga tajemnic (film) 22.30 Ultimatum Bourne'a (film) 0.45 Królowie South Beach (film).

PRIMA

6.25 Astro Boy (s. anim.) 6.50 Ninja-go (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 8.20 Sa-

lon samochodowy 9.50 Ostry kurczak (s.) 11.15 Przysań (s.) 12.25 davinci 13.25 Czechi i Słowacja mają talent 14.50 Dyskotekowa opowieść (film) 16.45 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości 20.15 Decybele miłości (film) 22.15 Zabójca idealny (film) 0.10 Duch III (film).

NIEDZIELA 9 kwietnia**TVC 1**

6.00 Ciekawostki z regionów 6.40 Bohaterski kapitan Korkorán (film) 8.15 Uśmiechy J. Štěpničkovej 8.55 Łopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiektyw 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 O malarzu Adamie (bajka) 14.05 O trzech srebrnych grzebieniach (bajka) 14.45 Niezwykłe losy 15.40 Zew rodu (film) 16.50 Tajemnica zamku w Karpatach (film) 18.25 Cudowne zioła 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 GEN - Galeria elity narodu 20.15 Ofiara żalobna (film) 21.40 168 godzin 22.15 Alibi na wodzie (film).

TVC 2

6.00 Teleranek 6.10 Atlas zwierząt 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Nick i Perry (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Czechosłowacki tygodnik filmowy 9.15 Poszukiwania czasu utraconego 9.35 Heydrich - ostateczne rozwiązanie 10.00 Wielka Wojna Ojczyzniana 10.55 Nie poddawaj się 11.45 Chcesz mnie? 12.15 Słowo na niedzielę 12.20 Magazyn chrześcijański 12.50 Przez ucho igielne 13.15 Krucjaty 13.45 Nasze tradycje 14.10 Na pływalni z Evą Kroschlovą 14.45 Ciekawostki świata 15.05 Królestwo natury 15.35 Podróż po południowej Namibii 16.00 Ogrody Ferdynanda 16.30 Co zabiło mamuty? 17.20 Narodowe skarby 17.50 Cudowna wyspa 18.45 Wieczorynka 18.55 Zapomniane wyprawy 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Narzeczona Zandy'ego (film) 21.40 Niemoralna propozycja (film) 23.35 Ci, którzy powiedzieli nie.

NOVA

6.10 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.40 Spiderman (s. anim.) 7.05 Marvel Avengers: Zjednoczeni (s. anim.) 7.25 The Looney Tunes Show (s. anim.) 7.50 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.15 Weekend 9.15 Wyspa Robinsona 11.20 Z piekła szczęście (s.) 12.25 Błękitna laguna: Przebudzenie (film) 14.10 Akademia Policyjna IV: Patrol obywatelski (film) 15.45 Złocienie dla pani na zamku (film) 17.35 Łobuziaki (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.15 Twoja twarz brzmi znajomo 22.50 Odłamki 23.25 Drużyna potępionych (film) 1.15 Akademia Policyjna IV: Patrol obywatelski (film).

PRIMA

6.45 Astro Boy (s. anim.) 7.15 Ninja-go (s. anim.) 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Prima Zoom Świat 9.45 Ostry kurczak (s.) 11.00 Partia 11.55 Poradnik domowy 12.50 Poradnik Ládi Hruški 13.55 Decybele miłości (film) 15.55 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Pohlreich gotuje 18.55 Wiadomości 20.15 Wydział kryminalny (s.) 21.30 Oczyma Josefa Klímy 22.20 Show Jana Krausa 23.35 Królowie życia (film).

PONIEDZIAŁEK 10 kwietnia**TVC 1**

5.59 Studio 6 9.00 Ojciec Brown (s.) 9.50 168 godzin 10.20 Tajemnica zamku w Karpatach (film) 10.45 Liczrzepa i narciarze (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Opowiadanie filmowe 15.00 Alfabet gwiazd 15.55 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15

AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Labirynt (s.) 21.00 Czwarta gwiazda (s.) 21.35 Reporterzy TVC 22.15 Legendy ratownictwa 22.45 Na tropie 23.10 Kryminolog (s.) 0.10 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Kamera w podróży 9.55 Duże maszyny 10.40 Podziemia Czech 11.05 Ciekawostki świata 11.25 Źródła Amazonki 11.55 Babel 12.25 Historie współczesnej medycyny 12.40 Krucjaty 13.10 Telewizyjny klub niesłyszących 13.35 Czechosłowacki tygodnik filmowy 13.50 Zapomniane wyprawy 14.15 Zatrudnieni z autyzmem 14.45 Pracujące kobiety 15.15 Przygody nauki i techniki 15.45 Tajemnice burzliwej przeszłości 16.40 Lotnicze katastrofy 17.25 Wzlot i upadek NSDAP 18.15 Podróżomania 18.45 Wieczorynka 18.55 proStory 19.20 Miejsca pielgrzymek 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Dzieci Hitlera 21.00 Duże maszyny 21.50 Legenda 17 (film) 0.00 Narzeczona Zandy'ego (film).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.05 Ulica (s.) 10.05 Przyprawy 11.00 Co o tym sądzą Czesi? 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Policja Modrava (s.) 21.30 Wyspa Robinsona 22.30 CSI: Cyber (s.) 23.25 Wzór (s.) 0.15 Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.15 Iron Man (s. anim.) 6.45 Ninja-go (s. anim.) 7.55 M.A.S.H. (s.) 9.20 Gliniarz i prokurator (s.) 10.20 Czekanie na tęczę (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.25 Gliniarz i prokurator (s.) 13.25 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Błękitny kod (s.) 21.30 Jesteś tym, co jesz 22.45 Castle (s.) 23.40 Sala rozpraw 0.30 Czekanie na tęczę (film).

WTOREK 11 kwietnia**TVC 1**

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.55 Kufier 10.35 Zew rodu (film) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Opowiadanie filmowe 15.00 Alfabet gwiazd 15.55 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Panoptikum miasta Pragi (s.) 21.05 Poirat (s.) 22.40 Motyw (s.) 23.25 Kryminolog (s.) 0.25 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Cudowna planeta 9.55 Ukryte królestwa natury 10.45 Królestwo natury 11.15 Nie poddawaj się 12.10 Chcesz je? 12.15 Świat oczyma Hanzelki i Zikmunda 12.40 proStory 13.10 Prywatne stulecie 14.00 Ciekawostki świata 14.20 Wzlot i upadek NSDAP 15.10 Słynni lotnicy 16.00 Heydrich - ostateczne rozwiązanie 16.30 Bracia, synowie Karola IV 17.20 Śnieżna kula 18.15 Podróż po południowej Namibii 18.45 Wieczorynka 18.55 Winko 19.20 Czeskie wsie 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Wielka Wojna Ojczyzniana 21.00 Relikwie - tajemnice świętych 21.55 Rząd (s.) 22.55 Lotnicze katastrofy 23.40 Siostra Jackie (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.50 Ulica (s.) 9.50 Policja Modrava (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Weekend 22.35 CSI: Cyber (s.) 23.30 Wzór (s.).

PRIMA

6.10 Iron Man (s. anim.) 6.35 Ninja-go (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Karuzela życia (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.25 Gliniarz i prokurator (s.) 13.25 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.35 Top Star magazyn 22.35 Castle (s.) 23.25 Sala rozpraw 0.15 Karuzela życia (film).

ŚRODA 12 kwietnia**TVC 1**

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 10.05 Alibi na wodzie (film) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Nie wahaj się i kręć 15.35 Reporterzy TVC 16.25 Łopatologicznie 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 List do ciebie 21.00 Ach, te morderstwa! 22.40 Columbo (film) 0.00 Motyw (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Cudowna wyspa 9.55 Dzieci Hitlera 10.50 Co zabiło mamuty? 11.40 Sens życia pana Horvátha 12.10 Ta nasza kapela 12.35 Folklorika 13.05 Miejsca pielgrzymek 13.25 Ze smakoszem w podróży 14.05 Winko 14.30 Europa dziś 15.00 Nasze tradycje 15.25 10 wieków architektury 15.45 Klucz 16.10 Relikwie - tajemnice świętych 17.05 Z kucharzem dookoła świata 18.00 Ogrody Ferdynanda 18.25 GEN - Galeria elity narodu 18.45 Wieczorynka 18.55 Bracia, synowie Karola IV 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Podróż po Północnej Irlandii 21.30 Narodowe skarby 22.00 Rozkaz! 22.40 Powiązania Jana Pokornego 23.40 Bates Motel (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.40 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Zamierzmy się znanymi 21.35 Wyspa Robinsona 22.35 CSI: Cyber (s.) 23.30 Wzór (s.).

PRIMA

6.10 Iron Man (s. anim.) 6.40 Ninja-go (s.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Dzikie tymianek (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.25 Gliniarz i prokurator (s.) 13.25 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Błękitny kod (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.45 Castle (s.) 23.45 Sala rozpraw 0.40 Dzikie tymianek (film).

JOSEF CIESLAR ST., PREZES KLUBU FUTSALOWEGO SKP STAL TRZYNIEC:

Jest jak w bajce

Skromne plany zakładały, że futsaliści SKP Stal Trzyniec w pierwszoligowym sezonie powalczą o uratowanie skóry i... uratują pierwszoligową przynależność. To, co wydarzyło się jednak w Trzyńcu, przerosło najśmielsze oczekiwania. Podopieczni włoskiego trenera Andrea Bucciola nie tylko nie muszą martwić się o pierwszoligową przyszłość, ale na deser zagrają w play off. – Kluczem do sukcesu było nasze zwycięstwo z Pilzнем 3:2 golem z ostatnich sekund meczu – powiedział w rozmowie z „Głosem Ludu” prezes trzynieckiego klubu, Josef Cieslar st. Dla fanów trzynieckiego futsalu szykuje się w play off nie lada gratka. Rywalem podbeskidzkiego klubu będzie bowiem najlepszy czeski zespół, Era Pack Chrudzim.

Jak czuje się Kopciuszek w elitarnym gronie fazy pucharowej?

Czujemy się wspaniale. Jest jak w bajce, ale już zdążyliśmy uwierzyć, że to dzieje się naprawdę. Przed sezonem byliśmy pasowani do roli outsidera, nikt z nami nie liczył. Zespół w najważniejszych chwilach pokazał jednak charakter, zwłaszcza teraz, kiedy ważyły się losy całego sezonu. Gdyby drużyna straciła punkty z Pilzнем, to teraz rozmawialibyśmy ze sobą w zupełnie innej atmosferze. Na całe szczęście Samek w ostatnich sekundach spotkania wystrzelił nam zwycięstwo i szansę na ósme miejsce w tabeli. Kropkę nad „i” postawiliśmy na własnym parkiecie, wygrywając w ostatniej kolejce fazy zasadniczej z Hradcem Kralowej 5:1.

Tak się złożyło, że pozostałe kluby walczące o ósmą lokatę przegrały swoje mecze...

Shczęście sprzyja odważnym. Oni mieli pecha, my trafiliśmy na dobrą passę i udało się. To duży sukces całego trzynieckiego futsalu. Nasi zawodnicy nie są zawodowcami, często pracują na zmiany, do tego spora grupa naszych futsalistów kopie również w klasyczną piłkę. Filip Przyczko zaliczył z Hradcem Kralowej świetny występ pomimo tego, że jeszcze dwa dni wcześniej borykał się z wysoką gorączką. Duże poświęcenie cechowało cały

zespół, chciałbym chłopakom na łamach waszej gazety z całego serca podziękować. Oczywiście największe zasługi ponosi włoski trener Andrea Bucciola, który wniósł do zespołu prawdziwy profesjonalizm. Przed tym sezonem finansowo wsparła nas Huta Trzyniecka, ale warunek był jeden: zatrudnić klasowego szkoleniowca.

Andrea Bucciola w przeszłości długo trenował futsalistów Bielska-Białej. Czyli na treningach nie ma bariery językowej i rozmawiacie po polsku?

Tak, nasz trener nauczył się dobrze po polsku, a w naszym klubie oprócz dwóch chłopaków z Ostrawy wszyscy władają gwarą, a niektórzy nawet dobrze mówią po polsku. W Polsce istnieją dwa różne światy – świat futsalu i klasycznej piłki nożnej. Futsalista nie może grać w piłkę i odwrotnie, nawet na szczeblach okręgowych. U nas jest inaczej i w naszym klubie większość chłopaków na co dzień broni również barw swoich piłkarskich klubów.

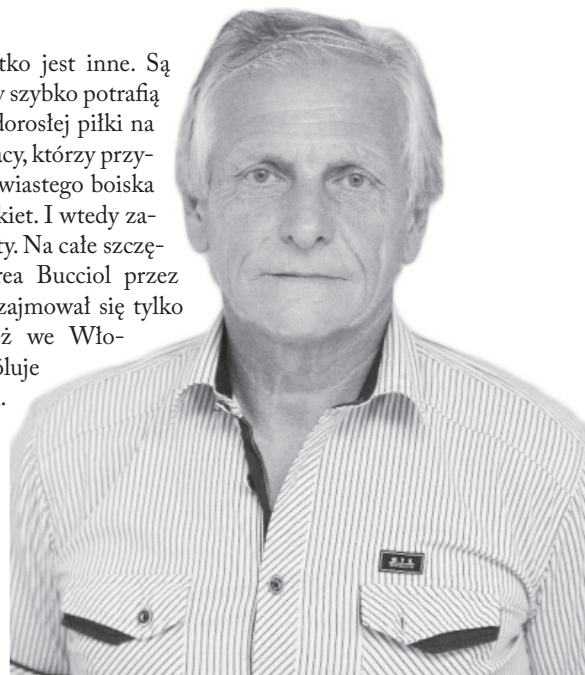
Czy to duży kłopot?

Zdążyłem się już do tego przyzwyczaić, ale wolalibyśmy model, jaki obowiązuje w Polsce. W futsalu trzeba grać zupełnie inaczej, niż na klasycznym, dużym boisku piłkarskim. Nie tylko reguły gry są inne, ale także czucie piłki, drybling, atak

pozycyjny, wszystko jest inne. Są zawodnicy, którzy szybko potrafią się przestawić z dorosłej piłki na futsal, ale są też tacy, którzy przyzwyczajenia z trawiastego boiska przenoszą na parkiet. I wtedy zaczynają się kłopoty. Na całe szczęście trener Andrea Bucciola przez całe swoje życie zajmował się tylko futsalem, również we Włoszech, gdzie króluje klasyczny futbol. Posiada mnóstwo cennych informacji, planami taktycznymi potrafi sypać z rękawa i co najważniejsze – zawodnicy słuchają go na treningach w nabożnym skupieniu. A podczas meczów o punkty nie boi się podnieść głosu, co też procentuje.

W play off trafiliście na utytułowany zespół Era Pack Chrudzim. Różnice kadrowe i finansowe są ogromne, ale rozumiem, że nie składacie bronie na samym starcie fazy pucharowej?

Skądże, powalczymy o korzystny wynik, ale jestem realistą i zdaję sobie sprawę z tego, że czeka nas ciężka przeprawa, a nawet „Mission Impossible”. To tak, jak gdyby zagrać z Barceloną. Futsaliści Era Pack trenują codziennie trójfazowo, mają własny sztab medyczny, fizjoterapeutów, są zawodowcami z prawdziwego zdarzenia. W kadrze grają tylko reprezentanci swoich krajów. Oprócz Czechów brylują w tym klubie chociażby znakomici Brazylijczycy ze świetnym wyszkoleniem technicznym. Każdy zawodnik z ławki rezerwowych Era Pack byłby gwiazdą w naszym klubie. W Trzyńcu nikt, oprócz trenera, nie zarabia futsalem na życie. W kadrze mamy chłopaków z naszego regionu, skromnych zawodników, którzy zaległości boiskowe nadrabiają walecznością. Wątpię, żeby gracze Era Pack Chru-

Prezes trzynieckiego klubu, Josef Cieslar st.

dzim zlekceważyli nas w play off. To profesjonalści i zagrają na przewidywalnym, wysokim poziomie.

Czy znane są już terminy serii Trzyniec – Chrudzim?

Jeszcze nie, decyzja powinna zapadnąć do końca tygodnia. Wszystko wskazuje na to, że pierwszy mecz zaliczymy na parkiecie rywala. I tak na wrywki, aż do trzech zwycięstw. Początek play off w chrudzimskiej hali może być dla nas atutem, bo w tym sezonie znacznie lepiej spisywaliśmy się w meczach wyjazdowych, aniżeli przed własną publicznością. Na obcych boiskach zdobyliśmy piętnaście punktów, u siebie dziewięć.

Rozmawiał:
JANUSZ BITTMAR

SKP STAL TRZYNIEC HRADEC KRALOWEJ 5:1

Bramki i asysty: 15. Slavík (Mendrok), 17. Buryan (Przyczko), 17. Samek (Mendrok), 22. Przyczko (Buryan), 33. Slavík (Blahut) – 36. Semerád (Jelínek). Trzyniec: Sikora – Slavík, Buryan, Mendrok, Hrdziczek, Baron, Kantor, Samek, Przyczko, Blahut.

Euforia w trzynieckim zespole po uzyskaniu awansu do play off.

Dobry sezon dla Pegresu

Unihokeiści Torpedo Pegres Hawierzów z podniesionymi głowami zakończyli sezon. W wyrównanej ćwierćfinałowej serii z faworyzowanym Ujściem nad Łabą dzielnie trzymali się do piątego, decydującego meczu. Na parkiecie Ujścia nad Łabą podopieczni trenera Filipa Kubického przegrali po zaciętej walce 4:5.

– Jesteśmy za burtą play off, bez szans na awans do ekstraklasy, ale mimo wszystko oceniam ten sezon bardzo pozytywnie – stwierdził szkoleniowiec Hawierzowa, Filip Kubický.

Zespół Pegresu w ćwierćfinałowej batalii z zwycięzcą fazy zasadniczej zdołał wygrać dwa mecze. Kluczowe, trzecie zwycięstwo było w zasięgu hawierzowskich unihokeistów, na parkiecie Ujścia nad Łabą zabrakło jednak lepszej skuteczności w ataku. Losy meczu ważyły się do ostatnich minut, w których szczęście uśmiechnęło się do gospodarzy. – Pojedynek stał na wysokim poziomie, momentami na poziomie ekstraklasy – zaznaczył hawierzowski szkoleniowiec.

Szansa na powrót do ekstraklasy nadarzy się dopiero w nowym sezonie. Dla młodych hawierzowskich unihokeistów druga najwyższa klasa rozgrywek to jednak wspaniała szkoła życia.

(jb)

ĆWIERĆFINAŁ 1. LIGI UNIHOKEJA

UJŚCIE N. ŁABĄ – TORPEDO PEGRES HAWIERZÓW 5:4

Tercje: 3:3, 1:1, 1:0. Bramki i asysty: 11. Kopecký, 16. i 17. Krbec, 38. Stibor, 52. Stummer – 10. Varta, 17. Kozlík, 19. i 26. Beneš. Hawierzów: Kotula – Vlach, Kučera, Šochman, Varta, Beneš, Traska – K. Peřka, Mžyk, Kozlík – Krečmer, Kloza, Kraus – Bezděčik, Plášek, Holeš.

W SKRÓCIE

BONIEK W KOMITECIE WYKONAWCZYM UEFA. Zbigniew Boniek został wybrany podczas Kongresu Zwyczajnego UEFA w Helsinkach do Komitetu Wykonawczego europejskiej centrali. Otrzymał 45 na 55 możliwych głosów. Prezes PZPN został w ten sposób drugim w historii, po Leszku Rylskim, Polakiem w ścisłym kierownictwie tej organizacji. Polak był jednym z faworytów głosowania, tym bardziej, że o osiem wolnych miejsc rywalizowało tylko dwunastu kandydatów. Kongres Europejskiej Unii Piłkarskiej (UEFA), jak przyznano na jej stronie internetowej, jest „parlamentem” europejskiego futbolu.

WISŁA NA POCZĄTEK PUCHARU ŚWIATA? Skoczkowie narciarscy nowy sezon Pucharu Świata mogliby rozpocząć w Wiśle. Tak przynajmniej wygląda plan wiślańskich władarzy, wspieranych przez najwyższe władze Polskiego Związku Narciarskiego. – Jesteśmy w kontakcie z Walterem Hofferem, zobaczymy, co z tego wyniknie. Na pewno mamy spore szanse na przeforsowanie tego pomysłu – stwierdził Andrzej Wąsowicz, wiceprezes Polskiego Związku Narciarskiego. We wstępnym harmonogramie sezonu 2017/2018 widnieje tylko jeden konkurs w Wiśle zaplanowany na 11 stycznia. Jak informuje PZN, polska strona złożyła propozycję organizacji zawodów w dniach 9-10 grudnia. Na razie jest to termin przez nikogo jeszcze nie obsadzony, choć w to miejsce może awansować Niżny Tagił. Rosyjscy organizatorzy zmagają się jednak z dużymi problemami finansowymi.

HORNGACHER ODKRYŁ KARTY. Stefan Horngacher, trener polskich skoczków narciarskich, odkrył karty przed startem przygotowań do nowego sezonu Pucharu Świata. W kadrze „A” przygotowania rozpoczną Kamil Stoch, Maciej Kot, Piotr Żyła, Dawid Kubacki, Stefan Hula, Jakub Wolny i Krzysztof Miętus. – Krzysztof Miętus został włączony do kadry A na wniosek trenera Horngachera. Tak mamy wytyczne skonstruowane, że tego ostatniego zawodnika w grupie, czy to do kadry, czy na zawody Pucharu Świata lub Pucharu Kontynentalnego, trener ma prawo wybrać według własnego uznania. Szkoleniowiec widzi w tym zawodniku duży potencjał. Zresztą Miętus już był w czołówce, ale potem zniknął na pewien czas. Zdaniem Horngachera to chłopak, którego stać na to, by wrócił na swój dawny poziom – poinformował Apoloniusz Tajner, prezes Polskiego Związku Narciarskiego.

ZWYCIĘSKI MECZ ZESPOŁU GORTATA. Marcin Gortat zdobył osiem punktów dla Washington Wizards, którzy pokonali u siebie 118:111 Charlotte Hornets w NBA. „Czarodzieje” z bilansem 47 zwycięstw oraz 31 porażek zajmują czwarte miejsce w Konferencji Wschodniej. Gortat przebywał na parkiecie 25 minut. (Opr. jb)